

ANALELE ȘTIINȚIFICE

ALE

UNIVERSITĂȚII «AL. I. CUZA»

DIN IAȘI

(SERIE NOUĂ)

ISTORIE

TOMUL XXXIX

1993



Editura Universității «Al. I. Cuza»

### COMITETUL DE REDACȚIE

Lector univ. ALEXANDRU FLORIN PLATON (redactor responsabil),  
Asistent univ. NELU ZUGRAVU (secretar științific de redacție), Asistent univ.  
OCTAVIAN-NICOLAE BOUNEGRU, Lector univ. dr. GHEORGHE CLIVETI,  
Lector univ. dr. MIHAI COJOCARIU, Lector univ. dr. GHEORGHE PUNGĂ,  
Student MIHAI-RĂZVAN UNGUREANU.

Pentru textele în limba franceză  
și limba engleză au colaborat:

Conf. dr. MARIA PAVEL  
Prof. dr. GRIGORE VEREȘ

SUMAR

DAVID PRODAN — IN MEMORIAM

GH. PLATON, "SUPPLEX LIBELLUS VALACHORUM". DESTINUL UNEI CĂRȚI — APOTEOZA UNUI SAVANT . . . 1

STUDII

- A. LAZLÓ, DATĂRI RADIOCARBON CU PRIVIRE LA PERIOADA DE TRECERE DE  
LA EPOCA BRONZULUI LA EPOCA FIERULUI ÎN REGIUNEA NORD-VEST PONTICĂ . . . . . 9
- NELU ZUGRAVU, LAURENȚIU DE NOVAE ET LA NOUVELLE CONCEPTION DU TEMPS . . . . . 19
- GH. PUNGA, TAINILE UNUI TRATAT SECRET: SUCEAVA, 1 MARTIE 1542 . . . . . 21
- GHEORGHE IUTIS, MIȘCĂRI SOCIALE ÎN ȚARA MOLDOVEI ÎN PRIMA  
JUMĂTATE A SECOLULUI AL XVII-LEA. GENEZĂ ȘI CARACTERISTICI . . . . . 29
- V. CRISTIAN, PRIMUL CURS DE ISTORIA PATRIEI ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR IEȘEAN . . . . . 33
- CRISTIANA OGHINA-HARITON, IMAGINEA FRANȚEI ȘI PROCESUL DE DEZVOLTARE  
A ROMÂNIEI LA SFÎRȘITUL SECOLULUI AL XIX-LEA. UNELE ASPECTE . . . . . 41
- ALEXANDRU-FLORIN PLATON, SOCIOLOGIA LIBERALISMULUI EUROPEAN ÎN SECOLUL AL XIX-LEA . . 47
- KEITH HITCHINS (University of Illinois at Urbana-Champaign — S.U.A.), RUMANIAN PEASANTISM:  
THE THIRD WAY . . . . . 53
- ION AGRIGOROAJEI, LA SEMICENTENARUL MORȚII LUI MIHAI EMINESCU . . . . . 65
- D. SANDRU, RAPOARTELE LEGAȚIEI ȘI CONSULATULUI AMERICAN DIN BUCUREȘTI  
DESPRE ÎMPRUMUTUL DE STABILIZARE DIN 7 FEBRUARIE 1929 (II) . . . . . 73
- I. CIUPERCA, TOTALITARISME. DIN PROBLEMATICA UNEI ANALIZE COMPARATE . . . . . 81

DOCUMENTE

IOAN CAPROȘU, PAVEL COCĂRLA, ILUMINATUL PUBLIC ÎN IAȘI LA 1811 . . . . . 95

DIDACTICA

GHEORGHE TANASA, FOLOSIREA IZVOARELOR ISTORICE ÎN LECȚII ȘI ÎN ACTIVITĂȚILE  
EXTRAȘCOLARE . . . . . 137

RESTITUTIO

ION I. NISTOR, RĂPIREA BUCOVINEI DUPĂ SULZER (Prezentare și note de GHEORGHE IUTIS) . . . . . 143

## RECENZII ȘI NOTE BIBLIOGRAFICE

## A. ISTORIA ROMÂNILOR

- CONSTANTIN C. PETOLESCU, *Decebal, regele dacilor*, București,  
Ed. Academiei, 1991, 112 p., cu ilustrații (p.75-86) (*Nelu Zugravu*) ..... 149
- IOAN PISO, ADRIANA RUSU, *Nymphaeum-ul de la Germisara*, în "Revista  
Monumentelor Istorice", S.N., anul LIX, nr.1, 1990, p.9-17 (*Nelu Zugravu*) ..... 149
- DAN GH. TEODOR, *Crestinismul la est de Carpați pînă în secolul al XIV-lea*, Iași,  
Ed. Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, 1991, 230 p., cu 35 fig. (p.119-153) (*Nelu Zugravu*) ..... 150
- GHEORGHE BRANCOVICI, *Cronica românească*, ediție critică de DAMASCHIN MIOC și  
MARIETA ADAM-CHIPER, studiu introductiv de DAMASCHIN MIOC, București,  
Ed. Academiei Române, 1987, 91 p. (*Ion Toderăscu*) ..... 151
- CONSTANTIN CANTACUZINO STOLNICUL, *Istoria Țării Rumânești*, ediție critică de  
DAMASCHIN MIOC, studiu introductiv de DAMASCHIN MIOC și EUGEN STĂNESCU,  
București, Ed. Academiei Române, 1991, 133 p. (*Ion Toderăscu*) ..... 152
- IOAN AUREL POP, *Instituții medievale românești. Adunările cneziale și nobiliare (boierești) din  
Transilvania în secolele XIV-XVI*, Cluj-Napoca, Ed. Dacia, 1991, 255 p. + 19 fig. (*Ion Toderăscu*) ..... 152
- I.G. HÎNCU, *Vestigii strămoșești*, Chișinău, Ed. Știința, 1990, 143 p. (*Sorin Iftimiu*) ..... 153
- CONSTANTIN ȘERBAN, *Vasile Lupu, domn al Moldovei (1634-1653)*,  
București, Ed. Academiei Române, 1991, 231 p. (*Gheorghe Iutiș*) ..... 154
- ANDREI EȘANU, *Din vremuri copleșite de greutate. Schițe de istoria culturii medievale  
din Moldova*, Chișinău, Ed. Universitas, 1991, 236 p. (*Petronel Zahariuc*) ..... 156
- ION NISTOR, *Istoria Basarabiei*, ediție și studiu bio-bibliografic de STELIAN NEAGOE,  
București, Ed. Humanitas, 1991, 351 p. (*Ion Toderăscu*) ..... 157
- ION NISTOR, *Istoria Basarabiei*, Chișinău, Ed. Cartea Moldovenească, 1991, 292 p. (*Cristian Sandache*)... 157
- ION NISTOR, *Istoria Bucovinei*, ediție și studiu bio-bibliografic de STELIAN NEAGOE,  
București, Ed. Humanitas, 1991, XXXIV + 453 p. (*Doina Huzdup*) ..... 158
- ION BUDAI-DELEANU, *De originibus populorum Transylvaniae*, ediție de LADISLAU GYÉMÁNT,  
cu o introducere de ȘTEFAN PASCU și LADISLAU GYÉMÁNT, note și traducere de LADISLAU  
GYÉMÁNT, vol. I-II, București, Ed. Enciclopedică, 1991, 336 + 559 p. (*Gh. Platon*) ..... 159
- DAN BERINDEI, *Revoluția română din 1821*, București, Ed. Academiei Române,  
1991, 242 p. + bibliografie, rezumat, indice (*Gh. Platon*) ..... 160
- RUDOLF WAGNER, *Vom Moldauwappen zum Doppeladler: ausgewählte Beiträge zur Geschichte  
der Bukowina. Festgabe zu seinem 80. Geburtstag*, Hrsg. von PAULA TIEFENTHALER und ADOLF  
ARMBRUSTER, Augsburg, Hofmann-Verlag, 1991, 630 p. (*Mihai-Răzvan Ungureanu*) ..... 161
- LUCIAN BLAGA, *L'être historique*, Paris, Librairie du Savoir, 1991, 245 p. (*Dana Savin*) ..... 162
- NICOLAE ISAR, *Publiciști francezi și cauza română 1834-1859*, București,  
Ed. Academiei Române, 1991, 139 p. (*Lăcrămioara Iordăchescu*) ..... 163
- Pentru libertate și unitate națională. Documente hunedorene, 1848-1920*. Cuvînt înainte,  
studiu introductiv, notă asupra ediției de ION FRĂȚILA, MIHAI CHERCHEDEAN, VASILE IONAȘ,  
DUMITRU BARNA, VIOREL VINĂTORU, București, Direcția generală a Arhivelor Statului, 1990,  
439 p. (*Aurel Filimon, Ion Agrișoroaiei*) ..... 164
- Primejdii, încercări, miracole. Povestea vieții șef-rabinului dr. Moses Rosen*,  
ediția a II-a, București, Ed. Hasefer, 1991, 340 p. (*Cristian Sandache*) ..... 165
- AL. ZUB, *Istorie și finalitate*, București, Ed. Academiei Române, 1991, 202 p. (*Gh. Platon*) ..... 166
- EMIL CIORAN, *Revelațiile durerii*, Cluj-Napoca, Ed. Echinox, 1991, 202 p. (*Cristian Sandache*) ..... 166
- NAE IONESCU, *Curs de metafizică*, București, Ed. Humanitas, 1991, 323 p. (*Cristian Sandache*) ..... 167
- N.N. CONSTANTINESCU, *Acumularea primitivă a capitalului în România*,  
București, Ed. Academiei Române, 1991, 414 p. (*Gh. Platon*) ..... 168

SUMAR

B. ISTORIE UNIVERSALĂ

- V.A. DERGACEV, L.V. MANZURA, *Progrebal'nye komplekxy pozdnego Tripol'ja*.  
Svod istochnikov, Chişinău, Ed. Ştiinţa, 1991, 334 p. (N. Ursulescu, I. Corman) ..... 169
- Führer zu archäologischen Denkmälern in Deutschland, 18. Saar-Pfalz-Kreis, Konrad  
Theiss Verlag, Stuttgart, 1988, 200 p. + 90 fig. (Lucreţiu Mihăilescu-Bîrliba) ..... 170
- MIHAI GRAMATOPOL, *Artele miniaturale în Antichitate*, colecţia "Curenţi şi sinteze",  
Bucureşti, Ed. Meridiane, 1991, 464 p. + 460 ilustraţii (Nelu Zugravu) ..... 171
- FLORENTINA CAZAN, *Cruciadele. Momente de confluenţă între două civilizaţii şi culturi*, Bucureşti,  
Ed. Academiei Române, 1990, 225 p. + ilustraţii (p.225-257), postfaţă (p.257-266), bibliografie  
(p.266-269) (Alexandru Florin Platon) ..... 171
- CHARLES L. REDMAN, *Medieval Archaeology*, State University of Binghamton,  
1989, 301 p. (Alexandru Florin Platon) ..... 172
- JEFFREY RICHARDS, *Sex, Dissidence and Damnation. Minority Groups in the Middle Ages*,  
London & New York, 1990, 177 p. (Alexandru Florin Platon) ..... 173
- PEREZ ZAGORIN, *Ways of Lying. Dissimulation, Persecution and Conformity in Early  
Modern Europe*, Harvard University Press, 1990, 337 p. (Alexandru Florin Platon) ..... 173
- HEINRICH FICHTEAU, *Living in the Tenth Century. Mentalities and Social Order*, translated by PATRICK J.  
GEARY, The University of Chicago Press, Chicago & London, 1991, 472 p. (Alexandru Florin Platon) ..... 174
- JOHN H. MUNDY, *Europe in the High Middle Ages, 1150-1309*, 2<sup>nd</sup> edition,  
Longman, London & New York, 1991, 466 p. (Alexandru Florin Platon) ..... 174
- JACQUES LE GOFF, *Imaginarul medieval. Eseuri*, traducere de Marina Rădulescu,  
Bucureşti, Ed. Meridiane, 1991, 461 p. (Alexandru Florin Platon) ..... 175
- JACQUES LE GOFF (editor), *Medieval Callings*, The University of Chicago Press,  
Chicago & London, 1990, 392 p. (Leonidas Rados) ..... 175
- Amour et sexualité en Occident*. Introduction de Georges Duby, Paris,  
Éditions du Seuil, 1991, 350 p. (Alexandru Florin Platon) ..... 177
- The German Bourgeoisie. Essays on the social history of the German middle class from the  
late eighteenth to the early twentieth century*, edited by DAVID BLACKBOURN and RICHARD  
J. EVANS, Routledge, London & New York, 1991, 348 p. (Alexandru Florin Platon) ..... 177
- D.F. HATCHET, G.G. SPRINGFIELD, *Jalta-înţelegeri pentru 50 de ani*, traducere şi adaptare de  
Doina Topot, Bucureşti, Casa de editură "Excelsior-Multi Press", 1991, 101 p. (Dan Lazăr) ..... 179
- ALEXANDR IAKOVLEV, *Ce vrem să facem din Uniunea Sovietică. Convorbiri cu Lilly Marcou*,  
traducere de Sanda Grigoriu, Bucureşti, Ed. Humanitas, 1991, 204 p. (Dan Lazăr) ..... 180
- GIULIO ANDREOTTI, *Statele Unite ale Americii văzute de aproape*, traducere de  
Anca şi Alexandru Balaci, Bucureşti, Ed. Garamond, 1991, 239 p. (Dan Lazăr) ..... 181
- JEAN DANIEL, *Religiile una preşedinte*, Bucureşti, Ed. Ştiinţifică, 1991, 335 p. (Cristian Sandache) ..... 181
- EUGENE D. GENOVESE, LEONARD HOCHBERG, *Geographic Perspectives in History*,  
Basil Blackwell, 1989, 355 p. (Alexandru Florin Platon) ..... 182
- SORIN ANTOHI, *Utopica. Studii asupra imaginarului social*, Bucureşti, Ed. Ştiinţifică, 1991 + Repere  
cronobibliografice (p.236-265) şi Index nominorum (p.266-279) (Alexandru Florin Platon) ..... 182

REVISTA REVISTELOR

- "Arheologia Moldovei", XIII, Iaşi, 1990, 282 p. (Nelu Zugravu) ..... 185
- "Studii Clasice", XXVII, Bucureşti, 1991, 154 p. (Nelu Zugravu) ..... 186
- "Carpica", Bacău, XX (1989), 1991, 340 p. (Nelu Zugravu) ..... 187
- "Revue des Études Sud-Est Européennes. Civilisations-Mentalités",  
Tome XXIX, N<sup>os</sup> 1-2, 3-4, 1991 (Alexandru Florin Platon) ..... 187

## SUMAR

- "Annales. Économies, Sociétés, Civilisations", 46<sup>e</sup> année, n<sup>os</sup> 1-3, 5, 1991 (*Alexandru Florin Platon*)..... 188  
"The English Historical Review", vol. CVI, n<sup>o</sup> 418-421, January-October 1991 (*Alexandru Florin Platon*). 189  
"Histoire, Économie et Société", X<sup>e</sup> année, n<sup>os</sup> 1-3, 1991 (*Alexandru Florin Platon*)..... 190

### VIATA ȘTIINȚIFICĂ

- Viata științifică a Facultății de Istorie (1991-1992) (*Nelu Zugravu*)..... 191  
Lucrările celei de-a XXXVIII-a ediții a sesiunii de comunicări a cercurilor științifice  
studentești din Facultatea de Istorie (9-10 mai 1992) (*Lucrețiu Mihăilescu-Bîrliba*)..... 193  
Simpozionul internațional "The Fourth Millenim B.C.", Nessebar, Bulgaria, 28-30 august 1992 (*A. László*) 194  
Profesorul Ilie Grărnadá la a 80-a aniversare (*Alexandru Florin Platon*)..... 195

**SOMMAIRE**

**DAVID PRODAN — IN MEMORIAM**

GH. PLATON, "SUPPLEX LIBELLUS VALACHORUM". LE DESTIN D'UN LIVRE, L'APOTHÉOSE D'UN SAVANT. 1

**ÉTUDES**

- A. LÁSZLÓ, DATATIONS PAR RADIOCARBONE CONCERNANT LA PÉRIODE DE TRANSITION DE L'ÂGE DU BRONZE À L'ÂGE DU FER DANS LA RÉGION DU NORD-OUEST DU PONT EUXIN ..... 9
- NELU ZUGRAVU, LAURENTIU DE NOVAE ET LA NOUVELLE CONCEPTION DU TEMPS ..... 19
- GH. FUNGA, LES DESSOUS D'UN TRAITÉ SECRET: SUCEAVA, LE 1<sup>er</sup> MARS 1542..... 21
- GHEORGHE IUTIS, MOUVEMENTS SOCIAUX EN MOLDAVIE PENDANT LA PREMIÈRE MOITIÉ DU XVII<sup>e</sup> SIÈCLE. GENÈSE ET CARACTÉRISTIQUES ..... 29
- V. CRISTIAN, LE PREMIER COURS D'HISTOIRE NATIONALE DANS L'ENSEIGNEMENT SUPÉRIEUR DE IASI ..... 33
- CRISTIANA OGHINA-HARITON, L'IMAGE DE LA FRANCE ET LE PROCESSUS DE DÉVELOPPEMENT DE LA ROUMANIE À LA FIN DU XIX<sup>e</sup> SIÈCLE. QUELQUES ASPECTS..... 41
- ALEXANDRU FLORIN PLATON, LA SOCIOLOGIE DU LIBÉRALISME EUROPÉEN AU XIX<sup>e</sup> SIÈCLE..... 47
- KEITH HITCHINS (University of Illinois at Urbana-Champaign — S.U.A.), RUMANIAN PEASANTISM: THE THIRD WAY ..... 53
- ION AGRIGOROAI EI, AU CINQUANTENAIRE DE LA MORT DE MIHAI EMINESCU..... 65
- D. SANDRU, LES RAPPORTS DE LA LÉGATION ET DU CONSULAT AMÉRICAIN DE BUCAREST SUR L'EMPRUNT DE STABILISATION DU 7 FÉVRIER 1929 (II) ..... 73
- I. CIUPERCA, TOTALITARISMES. ASPECTS DE LA PROBLÉMATIQUE D'UNE ANALYSE COMPARÉE... 81

**DOCUMENTS**

I. CAPROȘU, PAVEL COCARLA, LES MOYENS DE L'ILLUMINATION DE LA VILLE DE IASI EN 1811..... 95

**DIDACTIQUE**

GHEORGHE TANASA, L'EMPLOI DES SOURCES HISTORIQUES DANS LES CLASSES ET LES ACTIVITÉS EXTRASCOLAIRES..... 137

**RESTITUTIO**

ION I. NISTOR, LE RAPT DE LA BUKOWINE, SUIVANT SULZER  
(Texte présenté et annoté par GHEORGHE IUTIS)..... 143

## COMPTE-RENDUS ET NOTES BIBLIOGRAPHIQUES

## A. HISTOIRE DES ROUMAINS

- CONSTANTIN C. PETOLESCU, *Decebal, le roi des Daces*, Bucarest, Éditions de l'Académie Roumaine, 1991, 112 p., avec illustrations (p.75-86) (*Nelu Zugravu*) ..... 149
- IOAN PISO, ADRIANA RUSU, *Le Nymphaeum de Germisara*, "Revue des Monuments Historiques", S.N., année LXI, no.1, 1990, p.9-17 (*Nelu Zugravu*) ..... 149
- DAN GH. TEODOR, *Le christianisme à l'est des Carpathes jusqu'au XVI<sup>e</sup> siècle*, Iasi, Éditions de l'Eglise Métropolitaine de la Moldavie et de la Bucovine, 1991, 230 p., avec 35 illustrations (p. 119-153) (*Nelu Zugravu*) ... 150
- GHEORGHE BRANCOVICI, *La Chronique roumaine*, édition critique de DAMASCHIN MIOC et MARIETA ADAM-CHIPER, introduction de DAMASCHIN MIOC, Bucarest, Éditions de l'Académie Roumaine, 1987, 91 p. (*Ion Toderascu*) ..... 151
- CONSTANTIN CANTACUZINO STOLNICUL, *L'Histoire de la Valachie*, édition critique de DAMASCHIN MIOC, introduction de DAMASCHIN MIOC et EUGEN STANESCU, Bucarest, Éditions de l'Académie Roumaine, 1991, 113 p. (*Ion Toderascu*) ..... 152
- IOAN AUREL POP, *Institutions médiévales roumaines. Les assemblées des princes et des nobles (boyards) de Transylvanie aux XIV<sup>e</sup> - XVI<sup>e</sup> siècle*, Cluj-Napoca, Éditions Dacia, 1991, 255 p. (*Ion Toderascu*) ... 152
- I.G. HÎNCU, *Vestiges des ancêtres*, Chişinău, Éditions Ştiinţa, 1990, 143 p. (*Sorin Ifşim*) ..... 153
- CONSTANTIN ŞERBAN, *Vasile Lupu, prince de la Moldavie (1634-1653)*, Bucarest, Éditions de l'Académie Roumaine, 1991, 231 p. (*Gheorghe Iuţis*) ..... 154
- ANDREI ESANU, *Aux temps difficiles. Esquisses d'histoire de la culture médiévale de Moldavie*, Chişinău, Éditions Universitas, 1991, 236 p. (*Petronel Zahariuc*) ..... 156
- ION NISTOR, *Histoire de la Bessarabie*, édition et étude bio-bibliographique de STELIAN NEAGOE, Bucarest, Éditions Humanitas, 1991, 351 p. (*Ion Toderascu*) ..... 157
- ION NISTOR, *Histoire de la Bessarabie*, Chişinău, Éditions Cartea Moldovenescă, 1991, 292 p. (*Cristian Sandache*) 157
- ION NISTOR, *Histoire de la Bucovine*, édition et étude bio-bibliographique de STELIAN NEAGOE, Bucarest, Éditions Humanitas, 1991, XXXIV + 453 p. (*Doina Huzdup*) ..... 158
- ION BUDAI-DELEANU, *De originibus populorum Transylvaniae*, édité par LADISLAU GYÉMANT, avec une introduction de ŞTEFAN PASCU et LADISLAU GYÉMANT, notes et traduction de LADISLAU GYÉMANT, T. I-II, Bucarest, Éditions Encyclopédiques, 1991, 336 + 559 p. (*Gh. Platon*) ..... 159
- DAN BERINDEI, *La Révolution roumaine de 1821*, Bucarest, Éditions de l'Académie Roumaine, 1991, 242 p. + bibliographie, résumé, index (*Gh. Platon*) ..... 160
- RUDOLF WAGNER, *Vom Moldauwappen zum Doppeladler: ausgewählte Beiträge zur Geschichte der Bukowina. Festgabe zu seinem 80. Geburtstag*, Hrsg. von PAULA TIEFENTHALER und ADOLF ARMBRUSTER, Augsburg, Hofmann-Verlag, 1991, 630 p. (*Mihai-Răzvan Ungureanu*) ..... 161
- LUCIAN BLAGA, *L'être historique*, Paris, Librairie du Savoir, 1991, 245 p. (*Dana Sorin*) ..... 162
- NICOLAE ISAR, *Les Publicistes français et la cause roumaine 1834-1859*, Bucarest, Éditions de l'Académie Roumaine, 1991, 139 p. (*Lăcrămioara Iordăchescu*) ..... 163
- Pour la liberté et l'unité nationale. Documents de Hunedoara, 1848, 1920. Avant-propos, étude introductive, notes sur l'édition de ION FRĂŢILA, MIHAI CHERCHEDEAN, VASILE IONAS, DUMITRU BARNA, VIOREL VINATORU*, Bucarest, Direction générale des Archives d'État, 1990, 439 p. (*Aurel Filimon, Ion Agrigoroaiei*) ..... 164
- Dangers, épreuves miracles. La vie du Grand-rabbin dr. Moses Rosen*, 2<sup>ème</sup> édition, Bucarest, Éditions Hasefer, 1991, 340 p. (*Cristian Sandache*) ..... 165
- AL. ZUB, *Histoire et finalité*, Bucarest, Éditions de l'Académie Roumaine, 1991, 202 p. (*Gh. Platon*) ..... 166
- EMIL CIORAN, *Les révélations de la douleur*, Cluj-Napoca, Éditions Echinox, 1991, 202 p. (*Cristian Sandache*) 166
- NAE IONESCU, *Cours de métaphysique*, Bucarest, Éditions Humanitas, 1991, 323 p. (*Cristian Sandache*) .. 167
- N.N. CONSTANTINESCU, *L'accumulation primitive du capital en Roumanie*, Bucarest, Éditions de l'Académie Roumaine, 1991, 414 p. (*Gh. Platon*) ..... 168

## SOMMAIRE

### B. HISTOIRE UNIVERSELLE

- V.A. DERGACEV, I.V. MANZURA, *Progrebal'nye komplekxy pozdnego Tripol'ja. Svod istochnikov*, Chişinău, Éditions Ştiinţa, 1991, 334 p. (N. Ursulescu, I. Corman) ..... 169
- Führer zu archäologischen Denkmälern in Deutschland*, 18. Saar-Pfalz Kreis, Konrad Theiss Verlag, Stuttgart, 1988, 200 p. + 90 fig. (Lucreţiu Mihailescu-Bîrliba) ..... 170
- MIHAI GRAMATOPOL, *Les arts miniaturaux dans l'Antiquité*, collection "Courants et Synthèses", Bucarest, Éditions Meridiane, 1991, 464 p. + 460 ill. (Nelu Zugrăvu) ..... 171
- FLORENTINA CAZAN, *Les Croisades. Moments de confluence de deux civilisations et cultures*, Bucarest, Éditions de L'Académie Roumaine, 1990, 225 p. + illustrations (p.225-257), postface (p.257-266), bibliographie (p.266-269) (Alexandru Florin Platon) ..... 171
- CHARLES L. REDMAN, *Medieval Archaeology*, State University of Binghamton, 1989, 301 p. (Alexandru Florin Platon) ..... 172
- JEFFREY RICHARDS, *Sex, Dissidence and Damnation. Minority Groups in the Middle Ages*, London & New York, 1990, 177 p. (Alexandru Florin Platon) ..... 173
- PÉREZ ZAGORIN, *Ways of Lying. Dissimulation, Persecution and Conformity in Early Modern Europe*, Harvard University Press, 1990, 337 p. (Alexandru Florin Platon) ..... 173
- HEINRICH FICHTENAU, *Living in the Tenth Century. Mentalities and Social Order*, translated by PATRICK J. GEARY, The University of Chicago Press, Chicago & London, 1991, 472 p. (Alexandru Florin Platon). 174
- JOHN H. MUNDY, *Europe in the High Middle Ages, 1150-1309*, 2<sup>nd</sup> edition, Longman, London & New York, 1991, 466 p. (Alexandru Florin Platon) ..... 174
- JACQUES LE GOFF, *L'imaginaire médiéval. Essais*, traduction de Marina Rădulescu, Bucarest, Éditions Meridiane, 1991, 461 p. (Alexandru Florin Platon) ..... 175
- JACQUES LE GOFF (editor), *Medieval Callings*, The University of Chicago Press, Chicago & London, 1990, 392 p. (Leonidas Rados) ..... 175
- Amour et sexualité en Occident*. Introduction de Georges Duby, Paris, Éditions du Seuil, 1991, 350 p. (Alexandru Florin Platon) ..... 177
- The German Bourgeoisie. Essays on the social history of the German middle class from the late eighteenth to the early twentieth century*, edited by DAVID BLACKBOURN and RICHARD J. EVANS, Routledge, London & New York, 1991, 348 p. (Alexandru Florin Platon) ..... 177
- D.F. HATCHET, G.G. SPRINGFIELD, *Yalta-ententes pour 50 ans*, traduction et adaptation de Doina Topor, Bucarest, Maison d'édition "Excelsior-Multi Press", 1991, 101 p. (Dan Lazăr) ..... 179
- ALEXANDR IAKOVLEV, *Ce que nous voulons faire de l'Union Soviétique. Entretiens avec Lilly Marcou*, traduction de Sanda Grigoriu, Bucarest, Éditions Humanitas, 1991, 204 p. (Dan Lazăr) ..... 180
- GIULIO ANDREOTTI, *Les États Unis d'Amérique vus de près*, traduction de Anca et Alexandru Balaci, Bucarest, Éditions Garamond, 1991, 239 p. (Dan Lazăr) ..... 181
- JEAN DANIEL, *Les religions d'un président*, Bucarest, Éditions Scientifiques, 1991, 335 p. (Cristian Sandache) 181
- EUGENE D. GENOVESE, LEONARD HOCHBERG, *Geographic Perspectives in History*, Basil Blackwell, 1989, 355 p. (Alexandru Florin Platon) ..... 182
- SORIN ANTOHI, *Utopica. Études sur l'imaginaire social*, Bucarest, Éditions Scientifiques, 1991 + Références chrono-bibliographiques (p.236-265) et Index nominorum (p.266-279) (Alexandru Florin Platon) ..... 182

### REVUE DES REVUES

- "L'Archéologie de la Moldavie", XIII, Iaşi, 1990, 282 p. (Nelu Zugrăvu) ..... 185
- "Études Classiques", XXVII, Bucarest, 1991, 154 p. (Nelu Zugrăvu) ..... 186
- "Carpica", Bacău, XX (1989), 1991, 340 p. (Nelu Zugrăvu) ..... 187
- "Revue des études Sud-Est Européennes. Civilisations-Mentalités", Tome XXIX, N<sup>os</sup> 1-2, 3-4, 1991 (Alexandru Florin Platon) ..... 187

**SOMMAIRE**

"Annales. Économies, Sociétés, Civilisations", 46<sup>e</sup> année, n<sup>os</sup> 1-3, 5, 1991 (*Alexandru Florin Platon*) ..... 188  
 "The English Historical Review", vol. CVI, n<sup>o</sup> 418-421, January-October 1991 (*Alexandru Florin Platon*). 189  
 "Histoire, Économie et Société", X<sup>e</sup> année, n<sup>os</sup> 1-3, 1991 (*Alexandru Florin Platon*)..... 190

**LA VIE SCIENTIFIQUE**

La vie scientifique de la Faculté d'Histoire (1991-1992) (*Nelu Zugravu*) ..... 191  
 Les travaux de la XXXVIII<sup>e</sup> session des cercles scientifiques des étudiants de la Faculté d'Histoire  
 (9-10 mai 1992) (*Lucrețiu Mihăilescu-Bîrliba*)..... 193  
 Le Symposium international "The Fourth Millenium B.C.", Nessebar, Bulgarie, 28-30 août 1992 (*A. László*).. 194  
 Le Professeur Ilie Grămadă au 80-ème anniversaire (*Alexandru Florin Platon*) ..... 195